

Centrala Krawiecka

Kategorie: Instytucje

Komórka zwierzchnia nadzorująca pracę placówek krawieckich. Podlegały jej resorty krawieckie, które powstały jako jedne z pierwszych zakładów produkcyjnych w getcie łódzkim, ich produkcja stanowiła większość jego wytwórczości. Początkowo było 10 [resortów](#) tego typu.

Centralą Krawiecką kierował [Dawid Warszawski](#). Jej siedziba znajdowała się przy ul. Łagiewnickiej 45. Materiały były stamtąd rozwożone do zakładów krawieckich, a gotowe produkty dostarczano do składu przy ul. Łagiewnickiej 32.

Od grudnia 1942 r. pojawiło się nowe stanowisko – komisarzem Centrali mianowano [Daniela Fagota](#).

Trzon produkcji stanowiła produkcja wojskowa oraz przeróbka starej odzieży. Zamówienia cywilne pochodziły częściowo z zapasów skonfiskowanych Żydom. We wszystkich resortach panowały złe warunki pracy. Produkcję w resortach krawieckich charakteryzowały częste przestoje spowodowane brakiem dodatków krawieckich.

W październiku 1941 r. do Centrali oraz na teren fabryki przy ul. Jakuba 6 przeciągnięto linię tramwajową (vide [Tramwaj elektryczny](#)).

Pod koniec 1942 r. Centrala posiadała własne warsztaty naprawy maszyn do szycia i magazyny. Od 1942 r. podlegały jej warsztaty – nazywane reparacyjnymi – na potrzeby ludności getta (początkowo przy ul. Łagiewnickiej 53, od listopada 1942 r. również przy ul. Zabiej).

Wykaz resortów pracy z adresami według stanu na 1944 r.: ul. Łagiewnicka 45 (nr 1), ul. Łagiewnicka 34/36 (nr 2 – powstał po szperze - vide), ul. Łagiewnicka 53 (nr 3), ul. Zabia 13 (nr 4), ul. Niecała 12 (nr 5), ul. Młynarska 2 (nr 6), ul. Nowomiejska 28 (nr 7), ul. Jakuba 8 (nr 8), ul. Jakuba 16 (nr 27), ul. Franciszkańska 27/29 (nr 37), ul. Ciesielska 3 (nr 49), ul. Jakuba 10 (nr 84), ul.

Tokarzewskiego 18 (nr 85), ul. Franciszkańska (nr 87), ul. Łagiewnicka 37 (nr 93, od maja 1942 r.), ul. Łagiewnicka 49, ul. Dworska 10, ul. Podrzeczna 10.

Przegląd produkcji styczeń 1944 r.: „Warsztaty krawieckie. Dla wojska, lotnictwa i marynarki: 10 700 spodni sukiennych do jazdy konnej, 8230 spodni drelichowych, 3200 wiatrówek, 2280 płaszczy, 5550 spodni zimowych, 11 480 bluzek koszulowych, 687 peleryn, 46 133 onuce, 5345 ubrań pikowanych, 4300 płaszczy do kolan, 400 długich spodni z sukna, 54 płaszcze, 187 różnych napraw. Renowacje: 1070 odzieży ochronnej, 6342 mundury maskujące, 4958 kurtek maskujących, 800 kurtek polowych, 97 kurtek mundurowych, 5700 spodni, 8000 mundurów, 5200 kamizelek. Dla cywilów: 7144 płaszcze, 20 168 ubrań, 27 355 spodni, 23 kurtki. [...]

3357 marynarek, 200 kurtek, 2778 płaszczy dwurzędowych.

Dla wojska, lotnictwa i marynarki: 169 spodni drelichowych, 150 spodni z sukna dla jeźdźców, 3320 płaszczy, 1120 bluzek koszulowych, 1380 peleryn, 9391 ubrań pikowanych, 1700 płaszczy do kolan, 600 długich spodni z sukna. Naprawy: 487 odzieży ochronnej, 8016 różnych napraw, 519 kurtek maskujących, 2271 spodni maskujących, 4300 spodni, 2000 mundurów, 4800 kamizelek. Dla cywilów: 22 075 płaszczy, 5878 płaszczy dwurzędowych, 44 840 ubrań, 59 692 spodni, 1815 marynarek. Z 3 stycznia 1944”¹.

Izabela Terelaa

Przypisy

1. Kronika, t. 4, s. 8, 3.01.1944.

Źródła

APŁ, 278/1852-1874, 2048-2087; 2212-2215; R. Bojmelgrin, O demonstracji pierwszomajowej w 1944 r. w Młodzieżowym Zakładzie Krawieckim, BZIH, 1965, s. 97–100.

Tagi

administracja żydowska gospodarka produkcja

Data aktualizacji: 29-01-2026

Data dodania: 15-08-2025